

Věc T-234/07

Koninklijke Grolsch NV

v.

Evropská komise

„Hospodářská soutěž – Kartelové dohody – Nizozemský trh s pivem – Rozhodnutí konstatující jediné a pokračující porušení článku 81 ES – Účast žalobkyně na zjištěném protiprávním jednání – Nedostatek důkazů – Nedostatek odůvodnění“

Rozsudek Tribunálu (šestého rozšířeného senátu) ze dne 15. září 2011 . . . II - 6173

Shrnutí rozsudku

- Žaloba na neplatnost – Přípustnost – Fyzické nebo právnické osoby – Povinnost podniku, jemuž je určeno oznámení námitek, zpochybnit v průběhu správního řízení různé skutkové nebo právní okolnosti uvedené v tomto oznámení – Omezení výkonu práva podat žalobu – Porušení základních zásad legality a dodržování práva na obhajobu
(Článek 81 ES, článek 82 ES a čl. 230 čtvrtý pododstavec ES)*
- Hospodářská soutěž – Kartelové dohody – Důkaz – Jediné a pokračující protiprávní jednání založené na komplexním systému jednání ve vzájemné shodě
(Článek 81 odst. 1 ES)*

3. *Akty orgánů – Odůvodnění – Povinnost – Dosah – Rozhodnutí o uplatnění pravidel hospodářské soutěže – Rozhodnutí určené více osobám*
(Články 81 ES a 253 ES)
4. *Hospodářská soutěž – Unijní pravidla – Porušení – Přičtení odpovědnosti – Mateřská společnost a dceřiné společnosti – Hospodářská jednotka – Kritéria posouzení – Vyvratitelná domněnka o rozhodujícím vlivu vykonávaném mateřskou společností na dceřiné společnosti, které stoprocentně vlastní*
(Články 81 ES a 82 ES; nařízení Rady č. 1/2003, čl. 23 odst. 2)

1. V oblasti pravidel hospodářské soutěže žádné ustanovení unijního práva neukládá osobě, jíž je určeno oznámení námitek, povinnost zpochybnit v průběhu správního řízení různé skutkové nebo právní okolnosti uvedené v tomto oznámení, jelikož později ve stadiu soudního řízení by již neměla právo tak učinit. Skutečnost, že podnik během správního řízení před Komisí výslovně či konkludentně přízná určité skutkové nebo právní okolnosti, může sice představovat doplňující důkaz při posuzování opodstatněnosti žaloby podané k soudu, ale nemůže omezit samotný výkon práva podat žalobu k Tribunálu, jež každé fyzické či právnické osobě příznává Smlouva.

Bez výslovně stanoveného právního základu sledujícího tento účel porušuje takovéto omezení základní zásady legality a dodržování práva na obhajobu. Právo

na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces je ostatně zaručeno článkem 47 Listiny základních práv Evropské unie.

(viz body 37–38, 40)

2. V oblasti pravidel hospodářské soutěže, pokud jde o jediné a pokračující protiprávní jednání spočívající v koordinaci cen a zvyšování ceny určeného výrobku v členském státě a založené na komplexním systému jednání ve vzájemné shodě zavedeném dotyčnými podniky, nestačí jediný nepřímý důkaz o účasti podniku na této koordinaci k prokázání jeho účasti na takovém protiprávním jednání. Účast předsedy správní rady dotčeného

podniku na schůzce týkající se jediného segmentu dotčeného trhu představuje takový jediný nepřímý důkaz.

(viz body 63, 65–67, 71)

3. Pokud je rozhodnutí v rámci použití článku 81 ES určeno více osobám a řeší otázku přičitatelnosti zjištěného protiprávního jednání, musí obsahovat dostatečné odůvodnění ve vztahu ke každé z osob, jimž je určeno, a zejména ve vztahu k těm z nich, které podle uvedeného rozhodnutí musejí nést odpovědnost za uvedené protiprávní jednání.

Ve vztahu k mateřské společnosti považované za odpovědnou za jednání své dceřiné společnosti tak takové rozhodnutí musí obsahovat podrobný popis důvodů, které mohou odůvodnit přičitatelnost zjištěného protiprávního jednání této společnosti.

V tomto kontextu pokud rozhodnutí Komise konstatující porušení pravidel hospodářské soutěže nechává bez povšimnutí ekonomické, organizační a právní vazby existující mezi dotčeným podnikem a jeho dceřinou společností,

a pokud její odůvodnění nikde neuvádí jméno této dceřiné společnosti, nepředkládá Komise důvody, ze kterých má být dotčenému podniku přičítáno dané jednání jeho dceřiné společnosti. Komise tak podnik zbavuje možnosti případně napadnout opodstatněnost tohoto přičtení u Tribunálu vyvrácením domněnky skutečného uplatňování rozhodujícího vlivu mateřské společnosti na chování její dceřiné společnosti a neumožňuje Tribunálu provést přezkum v tomto ohledu.

(viz body 77–78, 88–91)

4. Chování dceřiné společnosti může být přičteno mateřské společnosti, zejména pokud tato dceřiná společnost, byť má vlastní právní subjektivitu, samostatně neurčuje své chování na trhu, ale v zásadě uplatňuje pokyny, které jsou jí uděleny mateřskou společností, zejména s ohledem na hospodářské, organizační a právní vazby, které tyto dva právní subjekty spojují. V takové situaci jsou totiž mateřská společnost a její dceřiná společnost součástí téže hospodářské jednotky, a tudíž vytvářejí jediný podnik. Skutečnost, že mateřská společnost a její dceřiná společnost představují jediný podnik ve smyslu článku 81 ES, umožňuje Komisi určit rozhodnutí ukládající pokuty mateřské společnosti, aniž je vyžadováno prokázání osobního zapojení této společnosti do protiprávního jednání.

V konkrétním případě, kdy mateřská společnost vlastní 100 % kapitálu své dceřiné společnosti, která porušila pravidla v oblasti hospodářské soutěže, může za prvé tato mateřská společnost vykonávat rozhodující vliv na chování této dceřiné společnosti a zadruhé existuje vyvratitelná domněnka, podle které uvedená mateřská společnost skutečně vykonává rozhodující vliv na chování své dceřiné společnosti. Za těchto podmínek postačí k tomu, aby se dalo předpokládat, že mateřská společnost vykonává rozhodující vliv na obchodní politiku dceřiné společnosti, aby Komise prokázala, že veškerý kapitál této dceřiné společnosti

je vlastněn její mateřskou společností. Komise následně může činit mateřskou společnost společně a nerozdílně odpovědnou za zaplacení pokuty uložené její dceřiné společnosti, ledaže tato mateřská společnost, které přísluší vyvrátit tuto domněnku, předloží dostatečné důkazy, které by mohly prokázat, že se její dceřiná společnost chová na trhu samostatně.

(viz body 80–83)